

Betri skattaavgreiðsla

Tá skattakærunevndirnar yvirtóku kæruarbeiðið frá líkningarnevndunum í januar mánaði 1998 fóru føroyingar til eina skipan, sum danir hava havt ED tíggu ár, og verið stak væl nøgdir við

SVEINUR TRÓNDARSON

Tað er ikki alt, sum vit føroyingar taka eftir dønum, sum fær rós, ella sum yvirhøvur virkar eftir ætlan í Føroyum. Men hóast tað, so himprast vit ikki við at taka skipanir upp her heima, sum danir hava havt.

Nú skal tað kortini ikki skiljast soleiðis, at einki virkar, tí tað er heldur ikki satt.

Eitt gott dømi um tað eru skattakærunevndirnar, sum tað kortini kanska er ov tíðliga at siga nakað endaligt um, tí tær hava bert virka í gott og væl eitt ár.

Tað var um ársskið 1997/98 at skattakærunevndirnar formelt yvirtóku uppgávurnar hjá líkningarnevndunum. Limirnir, sum høvdu sitið ED líkningarnevndunum og vóru politiskt valdir vóru fluttir yvir í skattakærunevndirnar, og tí eru tað í grundini teir somu nevndarlimirnir, sum taka stóð í kærumálunum, sum aðrenn, men tó eru umstøðurnar øðrvísi tí skattakærunevndin hevur einki við sjálva álíkningina at gera.

Fríggjadagin skipaðu tær sjei skattakærunevndirnar fyri skeiði á Hotel Hafnia, har allir limirnir í teimum sjei nevndunum finga eina frágreiðing um arbeidsgongdina hjá skattakærunevndunum í Danmark.

Skeiðleiðarar vóru triggir danir við Bjarne Pedersen á odda. Teir triggir skeiðleiðararnir arbeida á hvør sínum øki. Ein í umsitingini í Århus Kommunu, ein í landsfelagnum hjá kommunum í Danmark og so Bjarne Petersen, sum er formaður fyri skattakærunevndini á Lollandi, og sum eisini er formaður í landsfelagnum fyri skattakærunevndir.

Rætt at avtaka líkningarnevndina

Og tey eru øll samd um, at tað føroyingar hava gjørt, er bæði gott og rætt, mált eftir donskum viðurskiptum í øllum fornum!

Royndirnar, sum vit hava í Danmark siga okkum, at tað var rætt at fara yvir til skattakærunevndirnar, sum tær virka í dag, sigur Bjarne Pedersen, og hann fær stuðul fyri tí hann sigur frá hinum báðum.

Men er tað rætt, at tað ikki eru faksfólk, sum viðgera kærurnar frá skattaborgarunum?

- Ja, tað er tað. Og tað er júst tí, at tað eru vanlig fólk, sum sita í kærunevndini, og tey hyggja tí at skattalógini við øðrum eygum enn tey, sum umsita tær dagliga.

Men er tað rætt. Er tað ikki vandit fyri, at fólk vera viðgjørð á ymsan hátt?

- Nei, tað haldi eg ikki tað er, sigur Bjarne Peder-

sen og vísir á, at tað á ein hátt er tryggjandi fyri skattaskipanina, at fólk „uttanfrá“ skulu taka stóð til ymsk mál.

- Hugsu tær eitt skattamál, har ein borgari er ónøgdur við eina tulkning av skattalógunum, sum ger, at skattavaldið hækka skattskyldugu inntøkuna. Við hesi skipan, so verður kært, og tá eru tað vanlig fólk, sum sita og viðgera kærana. Tað er ein fyrimunur á tann hátt, at tey sita ikki bara og hugsu skattalógirnar. Tey sita eisini og hyggja eftir frágreiðingini hjá skattaborgaranum, sum hevur kært, og tað haldi eg virkar betri enn undir hinari skipanini, sigur Bjarne Pedersen.

Tá eitt mál verður sent skattakærunevndini, so fær skrivstovan hjá skattakærunevndini til uppgávu at lýsa málið. Skattaborgarin sigur sína søgu um hvussu hansara fatan er av málinum, og tað verður sjálvsagt tikið við í málið.

- Tað verður út frá øllum tí, at skattakærunevndin tekur sína avgerð, sigur Bjarne Pedersen.

Líkningin hjá líkningarmyndugleikunum

Samstundis sum skattakærunevndirnar tóku yvir uppgávuna sum kærustovnur í skattamálum var sjálv líkningin flutt frá líkningarnevndunum. Nú er tað Toll-

og Skatt sum umsitur sjálva líkningina, og tað heldur Bjarne Pedersen eisini vera tað rættaru loysnina.

- Tað eigur at vera teirra uppgáva at standa fyri E1-líkningini, sigur Bjarne Pedersen, sum samstundis vísir á, at tað gerst alsamt tofórari at skilja skattlóg-gávuna.

- Fleiri og fleiri velja at fara til ein grannskoðara fyri at fáa hann at gera sjálvuppgávurnar fyri seg, heilt einfalt tí tey skilja ikki lógina. Men tá ein grannskoðari fær pappírini ger hann, sum hann heldur vera skilabest, og tað kann merkja, at kundin ferðast skeivu megin lógarinnar bókstav, og tað er óheppið, sigur Bjarne Pedersen, sum sigur at hesin trupulleiki nevniliga stendst av, at borgarin ikki kennir lógina, og tí ikki veit hvat tað er, sum skattaborgarin sigur.

- Tá ein slík sak kemur fyri í skattakærunevnd, so er tað borgarin, sum skal hoyrast, og ikki grannskoðarin, men tað er ikki altíð at tað er so, sigur Bjarne Pedersen.

Hann leggur afturat, at tá hann skal gera sjálvuppgávu, so fer hann til ein grannskoðara og fær hann at gera arbeiði fyri seg.

- Hóast eg mann vera ein av teimum, sum kenni skattalógina væl, so vil eg heldur hava ein „serkønan“ at gera

Bjarne Pedersen, er formaður ED skattakærunevndini á Lollandi, samstundis sum hann er formaður ED felagnum fyri skattakærunevndir. Hann er Føroyavinur burturav, og hevur ferðast her eina til tvær ferðir um árið síðani 1980

arbeiði fyri meg, sigur hann og leggur afturat, at orsøkin er tann, at hann hevur eitt privatríkið virki, og tí verður alt eitt sindur meira tor-skilt.

Greiða frá ikki geva boð

Skeiðið, sum tey trý hava skipað fyri í Føroyum er tí ikki ætla sum nøkur frábøðan um hvussu føroyingar skulu bera seg at, men sum ein frágreiðing um hvussu donsku skattakærunevndirnar hava valt at arbeida.

Grundarlag teirra er sjálvsagt væl størri enn okkara, men í høvuðsheitum eru arbeidssuppgávurnar tær somu, í londunum báðum, og tí eiga føroyingar at kunna lora nakað av donsku starvsfeløgum sínum.

Skeiðið var bert fríggjadagin, og donsku skeiðleiðararnir fóru aftur til Danmarkar við flúgvana í gjár. Vikuskið nýttu teir at ferðast kring um í Føroyum, og á tí túrinum var tað Bjarne Pedersen, sum var ferðaleiðari. Og tað mundi ikki vera tann stóri trupulleikin.

Hann hevur ferðast í Føroyum eina til tvær ferðir um árið síðani 1980.

Millum 30 og 40 fólk vóru á skeiði á Hotel Hafnia fríggjadagin

Mynd: Álvur Haraldsen